INFORMATOR

NSZZ PRACOWNIKÓW „SPOŁEM" PRZY PSS W GORZOWIE WLKP.

ROK VII - Nr 4 (76) KWIECIEŃ 1988 r. Do wewnętrznego kolportażu

ZJAZD FEDERACJI

W dniach 5—6 marca br. obradował V Krajowy Zjazd Federacji Związków Zawodowych Pracowników „Społem" w PRL. Delegaci z 480 organizacji związkowych całego kraju, reprezentujący 258.000 członków ocenili działalność Federacji I kadencji, wybrali nowe kierownictwo oraz przyjęli kierunkową uchwałę.

Przewodniczącą Federacji wybrana została kol. CHROSTEK Leokadia.

Naszą organizację związkową reprezentował kol. Adam Jasiński. W bieżącym numerze Informatora podajemy obszerne fragmenty sprawozdania — natomiast dalsze dokumenty V Zjazdu opublikujemy w następnych numerach.

Federacja Związków Zawodowych Pracowników „Społem" w PRL powołana została uchwałą I Zjazdu Delegatów odbytego w dniach 12—13 grudnia 1983 r.

Federacja przebyła długą drogę, okrzepła organizacyjnie i uporządkowała swoje szeregi. Działalność jej w miarę doświadczenia rozwija się i ogarnia coraz to nowe dziedziny. Dziś w kręgu zainteresowania obok tradycyjnych zagadnień opieki i pomocy socjalnej, ochrony pracy i spraw ekonomicznych coraz więcej uwagi poświęca się problemom młodzieży pracującej, potrzebom kobiet pracujących, specyficznej problematyce środowiska weteranów pracy. Obok spraw związanych z zapewnieniem wypoczynku urlopowego i poprawy zdrowia drogą leczenia sanatoryjnego dużo uwagi poświęca sprawom zaspokojenia potrzeb wyższego rzędu, rekreacji, sportu oraz rozwijaniu zainteresowań kulturą i twórczością wśród pracowników spółdzielczości „Społem".

Zgodnie z postanowieniami § 18 Statutu Federacji działalnością jej kierował 70-osobowy Komitet Wykonawczy składający się z członków wybranych na Wojewódzkich Zebraniach Delegatów zakładowych organizacji związkowych.

Jak już wspomniano, najwyższą władzą Federacji w okresie międzyzjazdowym jest Komitet Wykonawczy. W okresie minionej kadencji odbył on 35 posiedzeń plenarnych, podejmując w ich toku 240 uchwał dotyczących podstawowych kierunków działania Federacji obejmujących zagadnienia:

— ekonomiczno-zawodowe,
— socjalno-bytowe,
— społeczno-gospodarcze,
— bezpieczeństwa i higieny pracy,
— organizacyjno-prawne.

Zagadnienia ekonomiczno-zawodowe

W tej dziedzinie działalność Federacji skoncentrowana była na czynnym uczestnictwie jej przedstawicieli w pracach Sejmowej Komisji Handlu, zespołów ds układów zbiorowych i wartościowania pracy OPZZ, „Społem" CZSS i jego wyspecjalizowanych biur i zarządów a także resortowego i społemowskiego zespołu ds atestacji pracy. Szczególnie ścisłą współpracę utrzymywano z odpowiednimi komórkami organizacyjnymi „Społem" CZSS.

Uczestnictwo w pracach różnych organów pozwoliło na dobre rozeznanie zamierzeń władz polityczno-gospodarczych, ale i dało Federacji możliwość praktycznego wpływu na podejmowane przez nie decyzje. Szczególnie wiele uwagi w pracy Biura Federacji oraz poszczególnych komisji i sekcji poświęcono decyzjom administracji w sprawie pracy w dni ustawowo wolne od pracy, a szczególnie pracy w wolne soboty i w okresach przedświątecznych. Sprawa ta z różnym nasileniem absorbowała uwagę Federacji przez cały okres minionej kadencji. We wrześniu 1985 r. zanotowano ostre wystąpienia wobec planowanego przez MHWiU nakazu pracy wszystkich sklepów w wolne soboty — bez konsultacji i uzgodnienia z Federacją. Na skutek tej interwencji resort handlu zmuszony był wycofać się z tej decyzji.

Z kolei uzgodniony został nowy projekt zarządzenia MHWiU w sprawie czasu pracy placówek, jednakże poprawa była tylko pozorna, gdyż przypadki nie przestrzegania zarządzenia — szczególnie przez organa administracji terenowej — powtarzają się do chwili obecnej. Przestrzeganie przez administrację gospodarczą szczebla centralnego i administrację terenową postanowień Zarządzenia Nr 7 MHWiU o czasie pracy handlu pozostaje nadal w centrum uwagi Federacji.

Wiodącą rolę w dziedzinie spraw ekonomicznych pełni Komisja Ekonomiczna. Główne działania Komisji związane były z problematyką poprawy sytuacji finansowej spółdzielczości spożywców. Komisja opracowała analizę sytuacji finansowej „Społem" oraz analizę średnich płac. Wykazały one spadek środków przeznaczonych na rozwój spółdzielni oraz rosnącą dysproporcję średnich płac w „Społem" w porównaniu z całą gospodarką narodową. Podjęte działania przyniosły efekt w postaci decyzji Ministerstwa Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz Ministerstwa Finansów przyznających ulgi podatkowe umożliwiające poprawę warunków płacowych na drodze:

— wydatnego obniżenia podatków od płac w detalu, gastronomii i piekarnictwie,
— ustalenia progu wolnego od opodatkowania na PFAZ,
— ustalenia współczynnika korygującego przyrost wynagrodzeń 6%,
— ustalenia kwot wolnych od opodatkowania na PFAZ.

Podobny efekt przyniosły działania zmierzające do podwyższenia marż handlowych. Uchwała Nr 164/84 Rady Ministrów w sprawie poprawy sytuacji finansowej handlu artykułami żywnościowymi podniosła z dniem 1 stycznia 1985 roku stawki urzędowe marż handlowych na te artykuły. Nie gwarantowało to jednak osiągnięcia poziomu marż stosowanych w handlu art. przemysłowymi, a do likwidacji istniejących dysproporcji dąży Federacja.

Działania Federacji i „Społem" CZSS spowodowały podjęcie przez Radę Ministrów Uchwały Nr 204 w sprawie doskonalenia polityki kształtowania marż i systemu finansowego handlu rynkowego w latach 1986—1990. Przyjęte w uchwale zasady podwyższania marż stosowane do chwili obecnej — jednakże wobec równoczesnego wzrostu cen zaopatrzeniowych, kosztów transportu, opłat komunalnych, remontów, cen materiałów itp. ich wysokość staje się niewystarczająca.

Tworzenie środków i podnoszenie poziomu płac w spółdzielczości „Społem" jest jednym z podstawowych zadań wytyczonych uchwałami Zjazdu Delegatów Federacji Komitet Wykonawczy w oparciu o opinię Komisji Ekonomicznej podjął Uchwałę Nr 21/87 określającą działania w sprawie poprawy sytuacji spółdzielczości spożywców w 1987 r. Wnioskowane w niej wyłączenie z obciążeń podatkiem od ponadnormatywnych wypłat wynagrodzeń premii za dbałość o towary, wypłat z tytułu przeprowadzonych inwenta-

WiMBP GORZÓW WLKP.

ryzacji spowodowanych podwyższeniem cen urzędowych oraz premii za „Społemowski Znak Jakości".

Kolejnym ważnym odcinkiem działania Komisji Ekonomicznej był (i jest nadal) udział w tworzeniu i doskonaleniu zakładowych systemów wynagradzania oraz w przygotowaniu projektu układu zbiorowego pracy pracowników „Społem".

W swych informacjach Komisja wielokrotnie wskazywała konieczność wprowadzenia motywacyjnych form wynagradzania wiążących ściśle wysokość płac z wynikami pracy.

Mimo generalnie pozytywnej oceny funkcjonowania zakładowych systemów wynagradzania należy stwierdzić, że nie w pełni zaspakajają one oczekiwania pracowników z racji funkcjonujących równolegle barier podatkowych, mocno odczuwanych w takich sytuacjach, jak. np. w IV kw. 1987 roku.

Zagadnienia socjalno-bytowe

Do podstawowych zadań Federacji w zakresie spraw socjalnych w minionej kadencji należała realizacja uchwał i wytycznych odnośnie:

— podziału skierowań na wczasy i leczenie sanatoryjne pracowników „Społem" w ośrodkach własnych Federacji,

— rozdziału limitowanych świadczeń (wczasów i sanatoriów zagranicznych) przydzielanych przez OPZZ,

— doraźnej pomocy materialnej członkom związków zawodowych i ich rodzinom,

— nadzoru nad działaniem międzyfederacyjnego Zakładu Usług Socjalnych i Administracyjnych oraz wojewódzkich biur skierowań,

— kontynuacji starań w sprawie uznania niektórych schorzeń za choroby zawodowe pracowników handlu, gastronomii, usług i produkcji,

— nadzoru nad prawidłowością polityki socjalnej i podziału scentralizowanych funduszy w Centrali „Społem",

— opiniowania projektów aktów prawnych zmierzających do poprawy warunków socjalno-bytowych ludzi pracy,

— uczestnictwa w pracach Komisji ds Polityki Socjalnej OPZZ,

— inicjowania rozbudowy własnej bazy wczasowo-sanatoryjnej Federacji,

— działania na rzecz rozwoju lecznictwa zakładowego,

— bieżącej realizacji słusznych postulatów i wniosków w sprawach socjalno-bytowych zgłaszanych przez zakładowe organizacje związkowe i ich członków.

Głównym realizatorem tych zadań jest Komisja Socjalno-Bytowa Federacji. W okresie sprawozdawczym rozdzielono blisko 6,5 tys. skierowań do własnych ośrodków wczasowych, 970 skierowań na wczasy zagraniczne oraz 92 miejsca do sanatoriów w NRD i na Węgry.

Pamiętając o szczupłości własnej bazy wczasowo-sanatoryjnej i symbolicznych w praktyce przydziałach skierowań przez OPZZ, tym bardziej należy podkreślić wysiłki komisji zmierzające do rozbudowy własnej bazy wypoczynkowej i leczniczej. Dzięki jej działaniu odzyskano w 1985 roku ośrodek sanatoryjny „Róża" w Ustroniu oferujący corocznie kilkaset cennych miejsc dla osób cierpiących na różne choroby. W roku 1987 Zakład Usług Socjalnych i Administracyjnych przystąpił do przejmowania ośrodka wypoczynkowego w Limanowej, dzięki czemu już w najbliższym sezonie uzyskamy dodatkowo ok. 500 miejsc wczasowych.

Na wniosek Komisji podjęto także prace przygotowawcze do przebudowy ośrodka wczasowego w Juracie i przekształcenia go w ośrodek sanatoryjny. Do chwili obecnej przygotowana została dokumentacja tej inwestycji. Podjęto także decyzję budowy od podstaw sanatorium w Busku-Zdroju.

W toku minionej kadencji Komisja Socjalno-Bytowa poświęciła wiele uwagi staraniom o wpisanie żylaków, schorzeń kręgosłupa, reumatyzmu, chorób skórnych i pylicy na listę chorób zawodowych w spółdzielczości „Społem".

Wielokrotne wystąpienia, poparte wynikami masowych badań lekarskich, przyniosły w efekcie jedynie uznanie pylicy za chorobę zawodową pracowników piekarnictwa.

Starania odnośnie innych chorób będą więc kontynuowane w przyszłej kadencji. Nie dały również rezultatu ponawiane wnioski o przyznanie kierownikom sklepów wieloosobowych kart zaopatrzenia M-2, przywrócenie pracownikom sklepowym 5% limitu zakupów oraz stworzenie możliwości przejścia na emeryturę bez względu na wiek — kobietom po przepracowaniu 35 lat i mężczyznom po 40 latach pracy. Negatywne stanowisko władz w odniesieniu do tych wniosków wynika z trudnej jeszcze sytuacji ekonomicznej kraju i braku środków finansowych na ich realizację.

Zagadnienia społeczno-gospodarcze

W tej dziedzinie koncentrowała się praca 4 sekcji branżowych Federacji:

1) Sekcji Gastronomii,
2) Sekcji Handlu i Usług,
3) Sekcji Piekarsko-Ciastkarskiej,
4) Sekcji Zakładów Własnych.

Krytyczne wnioski nt. stanu gastronomii społemowskiej i warunków jej funkcjonowania stały się przyczyną podjęcia przez sekcję zadania opracowania i przedstawienia władzom raportu o stanie gastronomii.

Niektóre wnioski zawarte w raporcie zostały zrealizowane ogólnie jednak reakcja adresatów była niezadawalająca. Federacja dwukrotnie zwracała się do OPZZ z wnioskiem zainteresowania grupy posłów związkowych sprawą oczekiwanej nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości, nie otrzymując do chwili obecnej odpowiedzi. W tej sprawie Federacja wystąpiła do Ministra Finansów postulując zmianę tabeli stawek podatku obrotowego i zwolnień od tego podatku. Mimo poparcia MHWiU w kwestii podwyższenia marż za podawanie alkoholu, Minister Finansów odpowiedział negatywnie, twierdząc, że stało by się to bodźcem do zwiększenia sprzedaży alkoholu w lokalach gastronomicznych, co by było sprzeczne z duchem ustawy.

Sekcja Handlu i Usług

Do najważniejszych zadań tej Sekcji należy:

1) Starania o uregulowanie systemu marż w obrocie towarowym.
2) Analiza czasu pracy handlu i otwieranie placówek w dni ustawowo wolne od pracy.
3) Ocena stanu paczkowania towarów sypkich przez przemysł.
4) Opracowanie związkowej oceny handlu społemowskiego — wykorzystywanej w bieżących pracach organów Federacji. Ponadto sekcja — sklepów wzorcowych.

Sekcja Piekarsko-Ciastkarska

Jednym z podstawowych dokonań sekcji było opracowanie związkowego raportu pt. „W walce o chleb", w którym główne ustalenia dotyczyły rozwoju bazy produkcyjnej, umożliwiającej eksploatację przy stosunkowo niskim wskaźniku zmianowości.

W ścisłym powiązaniu z tym tematem Sekcja rozpatrywała takie problemy, jak zapewnienie dostaw niezbędnych materiałów inwestycyjnych, warunki poprawy płac piekarzy, zapewnienie dostaw surowców należytej jakości, zapewnienie odpowiednich maszyn i urządzeń piekarskich oraz części zamiennych itp. Sekcja wspólnie z odpowiednimi komórkami Zarządu „Społem" CZSS w celu zapewnienia poprawy warunków płacowych załóg produkcyjnych opracowała nowe systemy wynagradzania, które jednak poprawiły sytuację w niewielkim zakresie. Z tego względu problem wynagrodzenia pracowników piekarnictwa musi nadal pozostać w centrum uwagi sekcji i Federacji w przyszłej kadencji.

Dalszej, bacznej uwagi Federacji będą wymagały także problemy zaopatrzenia piekarnictwa w niezbędne urządzenia i sprzęt oraz części zamienne, których brak jest bardzo odczuwany. Sekcja, mimo usilnych starań nie zdołała doprowadzić do wyraźnej poprawy w tym zakresie.

Sekcja Zakładów Własnych

Szczególną uwagę zwrócono na przygotowanie warunków do szybkiego wprowadzenia nowego układu zbiorowego pracy, systematyczny postęp w zakresie poprawy warunków bhp oraz likwidację zagrożeń dla zdrowia pracowników — a szczególnie kobiet i młodzieży.

WiMBP
GORZÓW WLKP.

Jednym z najważniejszych tematów w działalności sekcji w ostatnim okresie jest podjęcie próby aktywizacji ruchu wynalazczości pracowniczej oraz organizacja giełd wynalazczości.

Zagadnienia ochrony pracy

Komisja kontynuuje również organizację corocznych społecznych przeglądów warunków pracy oraz ich ocenę. Zjawiskiem pozytywnym jest, że z roku na rok zmniejsza się ilość niewykonanych wniosków przeglądowych. Niepokoi natomiast, że wiele wniosków powtarza się w kolejnych przeglądach. Należy zwrócić uwagę, że przeglądy nabierają istotnie społecznego charakteru przez przejęcie inicjatywy i organizowanie ich decyzjami zakładowych organizacji związkowych. Ta pozytywna ocena nie dotyczy jednak wszystkich związków, są bowiem takie, które biernie przyglądają się decyzjom i działaniom administracji w sferze przeglądów. Konieczny jest w przyszłości dalszy wzrost aktywności organizacji związkowych w prowadzeniu społecznych przelgądów. Wspólnie ze „Społem" CZSS organizowane są badania lekarskie mające na celu ustalenia wpływu środowiska pracy na powstawanie schorzeń zawodowych w handlu — wyniki badań wykorzystywane są przy występowaniu do Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z wnioskami o uznanie tych schorzeń za choroby zawodowe w handlu.

Zagadnienia organizacyjno-prawne

W ramach tej działalności szczególną rolę odgrywa obsługa prawna zrzeszonych organizacji ich członków. Obejmuje ona wydawanie opinii prawnych oraz udzielanie wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania obowiązujących przepisów prawa pracy, prawa spółdzielczego, związkowego i innych. Do zadań tych należy także załatwianie zgłaszanych przez zakładowe organizacje związkowe skarg i interwencji, jak również opiniowanie projektów przedkładanych do konsultacji związkowej aktów prawnych.

Skargi i interwencje zgłaszane Federacji dotyczą najczęściej:

— niesłusznie zastosowanych kar porządkowych (ok. 39% ogółu skarg),

— spraw płacowych (ok. 30% skarg),

— niesłusznego wypowiedzenia lub rozwiązania umów o pracę (ok. 40% skarg).

W minionym okresie opiniowane były — projekty zmian Kodeksu Pracy, zmian układów zbiorowych pracy, zmian ustawy emerytalnej, projekt ustawy o FWP, projekt ustawy prawo lokalowe, ustawy o opiece zdrowotnej itp. W chwili obecnej najważniejszym zadaniem są prace nad Układem Zbiorowym Pracy dla Pracowników „Społem".

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA PSS

Zarząd „Społem" CZSS w miesiącu lutym br. podjął uchwałę określającą główne kierunki działania jednostek spółdzielczości spożywców w 1988 roku.

Poniżej przedstawiamy obszerne jej fragmenty:

Podstawowymi celami działalności społeczno-gospodarczej w 1988 r. dla wszystkich jednostek spółdzielczości spożywców są:

a) zmniejszenie uciążliwości zakupów w sklepach spółdzielczości spożywców przez usprawnienie obsługi konsumentów,

b) poprawa zaopatrzenia sieci spółdzielczości spożywców w towary, w tym również z produkcji własnej spółdzielni,

c) zwiększenie aktywności i udziału członków oraz wszystkich organów samorządu spółdzielczego w systemie zarządzania.

Powyższe cele wychodzące naprzeciw stale wzrastającym potrzebom członków i konsumentów, realizowane będą w warunkach wdrażania II etapu reformy gospodarczej oraz kształtowania nowego układu organizacyjnego spółdzielczości spożywców. Sprzyjać to powinno zwiększeniu inicjatywności i przedsiębiorczości załóg oraz kadry kierowniczej wszystkich szczebli zarządzania, w podejmowaniu skutecznych środków dla osiągnięcia wspólnych celów organizacji społemowskiej.

Główne zadania odcinkowe:

a) W zakresie zmniejszenia uciążliwości zakupów w sklepach spółdzielczości spożywców. Dla usprawnienia obsługi konsumentów, zarówno w sklepach jak i w zakładach gastronomicznych powinny być wykorzystane wszystkie możliwe i dostępne w poszczególnych spółdzielniach środki i przedsięwzięcia o różnym charakterze.

Do najważniejszych należy zaliczyć:

1) Zwiększenie liczby placówek funkcjonujących w oparciu o rozszerzone uprawnienia kierownika i wewnętrzny rozrachunek gospodarczy.

2) Przekazanie małych sklepów 1—2 osobowych do prowadzenia w formach agencyjnych.

3) Podniesienie poziomu funkcjonowania spółdzielczych domów handlowych, tak aby stały się one wizytówką handlu społemowskiego, m.in. poprzez:
   — stosowanie pełnej samodzielności kierownictwa i wewnętrznego rozrachunku gospodarczego tych obiektów,
   — stosowanie nowoczesnych metod sprzedaży: samoobsługi i preselekcji,
   — wprowadzenie odpowiedzialności materialnej pracowników do winy udowodnionej.

4) Rozwijanie sieci sklepów typu ABC oraz podejmowanie działań dla organizowania sklepów wzorcowych i opatrzonych Społemowskim Znakiem Jakości. Zakłada się, że w 1988 r. może być uruchomionych co najmniej:
   — 50 sklepów typu ABC
   — 180 sklepów wzorcowych
   — 500 sklepów z SZJ.

5) Rozszerzenie sieci samoobsługowych sklepów spożywczych i z artykułami gospodarstwa domowego oraz uzyskanie zasadniczej poprawy organizacji pracy już istniejących, między innymi poprzez:
   — stosowanie elastycznych form zatrudnienia,
   — stosowanie harmonogramów pracy załóg w dostosowaniu do nurtu konsumentów,
   — objęcie samoobsługą wszystkich towarów kwalifikujących się do tej formy sprzedaży,
   — stosowanie we wszystkich sklepach wyposażonych w odpowiednie komory, dostaw towarów poza godzinami otwarcia (nocnych),
   — usprawnienie inkasa należności.

6) Zwiększenie liczby sklepów preselekcyjnych oraz podniesienie poziomu sprzedaży już istniejących, a szczególnie z ubiorami.

7) Uruchomienie stoisk lub sklepów ze sprzedażą zdrowej żywności oraz towarów sprawdzonych w Centralnym Laboratorium Jakości „Społem" CZSS — pod nazwą „Społem" — poleca".
   W 1988 r. w każdej spółdzielni w mieście wojewódzkim powinien być uruchomiony co najmniej 1 sklep ze sprzedażą zdrowej żywności.

8) Podejmowanie działań dla utrzymania prawidłowej obsługi konsumentów w okresie letnim. Do nich należy zaliczyć:
   — zapewnienie dopływu nowych kadr do handlu m.in. przez odpowiednią współpracę ze szkołami zawodowymi,
   — prawidłowe planowanie urlopów oraz wprowadzenie motywacji za wykorzystanie urlopów poza sezonem,
   — zatrudnienie dodatkowych pracowników na okres letni (studentów, młodzież szkolną, OHP itp.),
   — przeprowadzanie inwentaryzacji poza godzinami otwarcia sklepów.

9) Podejmowanie działań w kierunku porządkowania asortymentu i jakości produkcji, zgodnie z wymogami konsumentów, podnoszenie poziomu kultury obsługi oraz poprawy efektów ekonomicznych w zakładach gastronomicznych m.in. przy wykorzystaniu Społemowskiego Systemu Rekomendacji Gastronomii.

(c.d.n)

WiMBP
GORZÓW WLKP.

HEJ!

Późną nocą przechodzień pyta stojącego na ulicy milicjanta:

— Czy jest to spokojna ulica?

— Oczywiście! Gdyby było inaczej to bym nie stał tutaj!

REFLEKS!

W eleganckiej restauracji konsument mówi do kelnera:

— W tym maśle jest włos! To okropne!

— Drogi panie — replikuje kelner — to włos krowi. My zawsze taki wkładamy, aby goście nie myśleli, że to margaryna.

POŁOWICA...

— Odetchnij pan swobodnie — prosi lekarz pacjenta.

— Dzisiaj jeszcze nie mogę.

— A to dlaczego?

— Bo dopiero jutro żona jedzie na urlop!

NIESPODZIANKA!

— Co kupiłeś żonie na gwiazdkę?

— Komplet dzieł Szekspira...

— O, to zrobisz jej prawdziwą niespodziankę!

— Jeszcze jaką! Spodziewała się futra...

PRZECHYTRZYŁA!

Pewna pani przed wyjazdem na wczasy poprosiła synka:

— Leszku pilnuj tatusia! Kupię ci coś po powrocie...

Bystry synek zdaje relację:

— Tatuś przyprowadził ciocię Basię, zjedli pączki, wypili i... poszli spać. A w łóżku to pewnie robili to co mamusia z panem Mieciem z góry...

DOBRY SZEF...

Dwie sekretarki plotkują o pewnym dyrektorze:

— Ech, jak on się ładnie ubiera!

— A jak szybko!

KRZYŻOWKA

Znaczenie wyrazów poziomo:

1) dramat muzyczny, 6) słuszność, 9) zwierzę z piękną kitą, 10) rzeka w Birmie, 11) sędzia wojskowy, 12) skarb Wieliczki, 13) np. egipska, 16) osiedle pasterskich plemion wsch. Afryki, 19) syn króla Troi, 22) przyrząd optyczny, 23) ... czynności, 24) reformator ateński, 25) zimowy płaszcz damski, 26) muza astronomii, 27) głos męski, 30) koń Zeusa, 33) samochód naszych sąsiadów, 36) koreańska złotówka, 37) hiszpańska pieśń liryczna, 38) widowisko sportowe, 39) oceaniczny lub tektoniczny, 40) wstyd, 41) substancje odkładające się w tkankach.

Znaczenie wyrazów pionowo:

1) narkotyk, 2) filozof z Rotterdamu, 3) kwitnie raz w życiu, 4) płytka pokryta warstwą substancji światłoczułej, 5) biblijne utwory poetyckie, 6) wypęd owiec na pastwiska górskie, 7) strunowy instrument muzyczny, 8) masa do wyrobu szkieł okularowych, 14) hawajska gitara, 15) utwory nie wydane za życia pisarza, 17) dźwignia handlu, 18) pracownia fotografa, 19) wiatr wiejący ku równikowi, 20) zwój papieru, 21) gruba lina, 28) imię męskie, 29) źródło prądu, 30) choroba roślin, 31) fajtłapa, ofiara, 32) Zenobia dla bliskich, 33) kamień szlachetny, 34) stojące lustro, 35) pani dawniej.

oprac. Mz-Lew

Po rozwiązaniu krzyżówki należy odgadnąć hasło:
(2-N, 12-G, 15-N, 11-B, 1-Ł, 9-D, 10-G, 15-C) (12-N, 13-B) (3-F, 13-Ł, 6-J, 15-K, 13-F, 11-E, 1-C, 5-A) (10-J, 8-I, 2-I, 5-D) (3-D, 9-M, 9-B, 5-N, 7-D) (3-M, 14-I, 8-G, 14-A, 4-H, 4-E) (13-K, 6-H; 4-C, 4-K, 9-Ł, 1-A, 7-N, 3-A)

Rozwiązanie samego hasła prosimy zgłaszać osobiście lub telefonicznie na adres Redakcji do 30 kwietnia br. Wśród uczestników, którzy nadeślą prawidłowe rozwiązanie samego hasła rozlosujemy bon oszczędnościowy o wartości 500,— zł.

Rozwiązanie krzyżówki z nr 2(74):

Hasło: LUTY NIESROGI, GDY CIEPŁO W NOGI

Poziomo: kasak, gwasz, lir, finezja, uszatka, Man, retor, nerka, Łajka, sotnia, debata, Sejny, osesek, goryle, Adana, parol, morga, kip, jubiler, aerobus, Eol, cytra, keson.

Pionowo: kefir, sonet, kozer, klamka, trunek, gazon, aster, zjawa, egoista, ognisko, embargo, katalog, łaska, Jujka, Adyga, dekret, napalm, pajac, robot, lalka, Marek, rebus, arsen.

Za prawidłowe rozwiązanie hasła rozlosowano bon oszczędnościowy PKO wartości 500,— zł, który otrzymała kol. *LILLA MUSIALSKA* z Działu Gastronomii. Serdecznie gratulujemy.

INFORMATOR NSZZ PRACOWNIKÓW „SPOŁEM" w Gorzowie Wielkopolskim. Adres: Gorzów Wlkp., ul. Marchlewskiego 61. Redaguje zespół w składzie: Maria Woronko, Tadeusz Jabłoński, Henryk Gieszczyk.
SZGraf. Z-d nr 10 600 egz. 815 3. 88 O-4/4

WiMBP
GORZÓW WLKP.